

Η υδατοκαλλιέργεια όπως έχει αναπτυχθεί, αποτελεί σημαντική καινοτομία στην παραγωγή ψαριών και στην παραγωγή αλιευτικών προϊόντων, γενικότερα. Επίσης, αποτελεί τον ταχύτερα αναπτυσσόμενο κλάδο παραγωγής τροφίμων σε παγκόσμιο επίπεδο, με μέσο ρυθμό ανάπτυξης ποσοστού 6-8% ετησίως. Με συνολική παραγωγή ύψους περίπου 65 εκατομμυρίων τόνων το 2007¹, η υδατοκαλλιέργεια αυξήθηκε σε παγκόσμιο επίπεδο κατά 60% από το 2000 και μετέπειτα, αύξηση η οποία οφείλεται στην τεράστια ανάπτυξη που σημειώθηκε στην Ασία και στη Νότιο Αμερική. Η υδατοκαλλιέργεια αντιπροσωπεύει το ήμισυ της παγκόσμιας προσφοράς ιχθύων για κατανάλωση από τον άνθρωπο και παρουσιάζει σημαντικό δυναμικό για περαιτέρω ανάπτυξη. Αυτό θα συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στο να επιλυθεί το πρόβλημα της ζήτησης για αλιευτικά προϊόντα στο μέλλον.

Έτσι, η υδατοκαλλιέργεια προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες και θέτει σημαντικά ζητήματα, κυρίως όσον αφορά την περιβαλλοντική βιωσιμότητα της παραγωγής, αλλά και την ποιότητα και ασφάλεια των προϊόντων. Η υδατοκαλλιέργεια αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα σε ορισμένες παράκτιες και ηπειρωτικές περιοχές της ΕΕ.

Πολλές κοινοτικές πολιτικές έχουν αντίκτυπο στην εν λόγω δραστηριότητα και η διαρθρωτική πολιτική με στόχο τη στήριξη της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής έχει συμβάλει σημαντικά στην εξέλιξη του εν λόγω κλάδου στην Ευρώπη κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1990. Από βιοτεχνικού χαρακτήρα και μικρής κλίμακας δραστηριότητα, η υδατοκαλλιέργεια εξελίχθηκε σε βιομηχανία υψηλής τεχνολογίας με ενιαίες επιχειρήσεις. Το 2006 παρήχθησαν περίπου 1.3 εκατ. τόνοι ψαριών και μαλάκιων στον κλάδο της

υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ-27, που αντιστοιχούν σε κύκλο εργασιών 3 περίπου δισ. € και σε 65.000 περίπου θέσεις εργασίας². Η σημερινή ζήτηση για κατανάλωση στην ΕΕ ανέρχεται σε περίπου 12 εκατομμύρια τόνους.

Η στρατηγική της ΕΕ για βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια³, η οποία εγκρίθηκε το 2002, προέβλεπε τρόπους για την προώθηση της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας. Έκτοτε, σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στη διασφάλιση περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, ασφάλειας και ποιότητας της παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ. Ωστόσο, κατά την ίδια περίοδο, η παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ, συνολικά, παρουσίασε στασιμότητα και σε ορισμένες περιπτώσεις μείωση, σε έντονη αντίθεση με τον υψηλό ρυθμό ανάπτυξης στον υπόλοιπο κόσμο.

Λόγω της στασιμότητας αυτής που παρατηρείται στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας προέκυψε και η ανάγκη αναθεώρησης της παλιάς ευρωπαϊκής στρατηγικής. Οι εργασίες για την αναθεώρηση της Στρατηγικής ξεκίνησαν από το Νοέμβριο του 2007. Τον Απρίλιο του 2009 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο με τίτλο «Οικοδομώντας ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια – Νέα ώθηση στη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας»⁴.

Η ανακοίνωση αποσκοπούσε στο να εντοπίσει και να εξετάσει τα αίτια αυτής της στασιμότητας, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι η ΕΕ θα παραμείνει σημαντική σε αυτό το στρατηγικής σημασίας κλάδο. Η ανακοίνωση βασίζεται στα επιτεύγματα της στρατηγικής του 2002 για την υδατοκαλλιέργεια και στη νέα ώθηση για τις θαλάσσιες δραστηριότητες, που περιέχεται στη θαλάσσια πολιτική για την ΕΕ.

Γενικά, η εν λόγω ανακοίνωση εξετάζει μεταξύ άλλων:

- Το όραμα για το μέλλον της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.
- Την προώθηση της ανταγωνιστικότητας της κοινοτικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.

- Την καθιέρωση προϋποθέσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.
- Τη βελτίωση της εικόνας και της διαχείρισης του κλάδου.

Επιπλέον, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Υπουργών Ιουνίου ψηφίστηκαν σχετικά συμπεράσματα⁵ στα οποία το Συμβούλιο:

1. Εκφράζει ικανοποίηση για την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Οικοδομώντας ένα βιώσιμο μέλλον για την υδατοκαλλιέργεια, νέα ώθηση στη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας», που παρουσιάστηκε στις 14 Απριλίου 2009, και υποστηρίζει τους κύριους στόχους της,
2. Τονίζει ειδικότερα την ανάγκη εξασφάλισης βιώσιμου και ανταγωνιστικότερου ευρωπαϊκού τομέα υδατοκαλλιέργειας, ο οποίος να καλύπτει τις ανάγκες των καταναλωτών,
3. Τονίζει τη σημασία της εξασφάλισης ορθής ισορροπίας μεταξύ της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας και του περιβάλλοντος και της δημιουργίας των απαραίτητων συνθηκών για την παραγωγή ασφαλών προϊόντων υψηλής ποιότητας, καθώς και για την υγεία και την καλή διαβίωση των ιχθύων. Καλεί εν προκειμένω την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα που θα αποσκοπούν στην αποφυγή της μετάδοσης ασθενειών ιχθύων μεταξύ των κρατών μελών,
4. Σημειώνει ότι, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του εν λόγω τομέα, είναι απολύτως απαραίτητο:
  - να απλουστευθεί το νομοθετικό πλαίσιο και να βελτιωθεί η συνοχή του, ιδίως δε οι διαδικασίες χορήγησης αδειών, και να μειωθούν τα διοικητικά και άλλα εμπόδια στην ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας σε όλα τα επίπεδα, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας,
  - όπου χρειάζεται, να εκπονηθούν κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σε επίπεδο κρατών,
  - να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες της υδατοκαλλιέργειας εντός ενοποιημένου πλαισίου χωροταξίας και διαχείρισης των υδάτινων περιοχών, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι ο τομέας αυτός χρησιμοποιεί δικαιωματικά τους υδάτινους πόρους και

- να προωθηθεί σθεναρά η έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διαφοροποίηση των ειδών, τις ιχθυοτροφές και τη μείωση των αποβλήτων, την εφαρμογή τους στην πράξη και τη μεταφορά τεχνολογίας,

5. Τονίζει ότι η ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας πρέπει μεν να είναι κατευθυνόμενη από την αγορά, αλλά ότι η περαιτέρω οικονομική συνδρομή θα μπορούσε να δώσει νέα ώθηση στον εν λόγω τομέα. Καλεί την Επιτροπή και τα

κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν πλήρως τους υφιστάμενους μηχανισμούς χρηματοδότησης και ενδεχομένως να εξετάσουν τη δυνατότητα παροχής πρόσθετης στήριξης στην υδατοκαλλιέργεια, με την επιφύλαξη των νέων δημοσιονομικών προοπτικών, προσανατολισμένης κυρίως σε καινοτομικά σχέδια, σε νέους επιχειρηματίες, στο ρόλο ενίσχυσης του περιβάλλοντος που διαδραματίζει η εκτατική υδατοκαλλιέργεια και, όπου ενδείκνυται, στην πρόληψη και καταπολέμηση των κινδύνων για το περιβάλλον και την υγεία,

6. Ενθαρρύνει την Επιτροπή, κατά την εκπόνηση των αναγκαίων μέτρων για την υποστήριξη της ανάπτυξης της κοινοτικής υδατοκαλλιέργειας, να λάβει υπόψη τα ειδικά προβλήματα που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας και της υδατοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων,

7. Καλεί την Επιτροπή να εισηγηθεί, στην πρότασή της για τη μεταρρύθμιση της κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα των προϊόντων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, τα αρμόζοντα μέτρα που να αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ορθής λειτουργίας της κοινής αγοράς σε προϊόντα υδατοκαλλιέργειας,

8. Κρίνει περαιτέρω ότι είναι σημαντικό να προωθηθούν οι εξαγωγές ευρωπαϊκών προϊόντων και τεχνολογιών υδατοκαλλιέργειας και να εξασφαλισθούν ίσοι όροι για τα εγχώρια και τα εισαγόμενα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας μέσω ισοδύναμων προτύπων, με πλήρη σεβασμό των εμπορικών κανόνων,

9. Καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν, όπου χρειάζεται, τον αρνητικό αντίκτυπο των κορμοράνων στην υδατοκαλλιέργεια, ιδίως με τη μελέτη κατάλληλων σχεδίων διαχείρισης,

10. Πιστεύει ότι είναι απολύτως απαραίτητο να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη όσον αφορά τη δυνατότητα των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας να συμβάλλουν στην επισιτιστική ασφάλεια κατά βιώσιμο τρόπο. Ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εκπνήσουν αμελλητί σθεναρή στρατηγική επικοινωνίας με στόχο τη βελτίωση της εικόνας της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας και των προϊόντων της,

11. Υποστηρίζει πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προώθηση της βιωσιμότητας της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο και στη συνεχιζόμενη διεθνή συνεργασία, ιδίως για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, επισήμανσης, πιστοποίησης και επισιτιστικής ασφάλειας, και

12. Καλεί την Επιτροπή να υποβάλει στο Συμβούλιο, το αργότερο μέχρι το τέλος του 2009, ένα πρόγραμμα δράσεων σε συνέχεια της ανακοίνωσης και να ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής των προτάσεων αυτών.»

Καταληκτικά, αναμένεται ότι οι παγκόσμιες εξελίξεις και η στρατηγική σημασία της υδατοκαλλιέργειας όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων, συμβάλλουν στο να εξασφαλίσει ο παρών κλάδος ένα πολλά υποσχόμενο μέλλον.

Στην ΕΕ, ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας έχει εξελιχθεί σε έναν σύγχρονο, δυναμικό κλάδο παραγωγής ασφαλών, υψηλής αξίας και ποιότητας προϊόντων και έχει αναπτύξει τα μέσα, ώστε να είναι περιβαλλοντικά βιώσιμος. Εντούτοις, ο εν λόγω κλάδος αντιμετωπίζει και σειρά προβλημάτων. Η υλοποίηση των πιο πάνω μέτρων θα παράσχει τη βέλτιστη προοπτική για τον κοινοτικό κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, λαμβανομένων υπόψη τόσο των πλεονεκτημάτων όσο και των περιορισμών του, δημιουργώντας έτσι το κατάλληλο περιβάλλον για επενδύσεις στον τομέα.

¹ FAO

² Eurostat

³ COM(2002) 511 τελικό

⁴ COM(2009) 162 τελικό

⁵ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Ιούνιο (10915/09)

Γ.Τ.Π. /2009 - 2.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Κώνος Λτδ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Νέα στρατηγική
για τη βιώσιμη ανάπτυξη
της ευρωπαϊκής
υδατοκαλλιέργειας

Λευκωσία, 2009

Τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί